

Obsah:

**K formálním požadavkům plné moci
Dva roky trestní odpovědnosti právnických osob
Znalecké posudky v insolvenčním řízení****K formálním požadavkům plné moci**

Mgr. Jiří Salač, LL.M. / Mgr. Zuzana Hrbál'ová

Změny, které s sebou s účinností od 01. 01. 2014 přinesl Nový občanský zákoník („NOZ“), vehnaly do plachet soukromého práva bezpochyby nový vítr. Rekodifikace soukromého práva se stala nejdiskutovanějším tématem nejen v odborných kruzích. Rozproudila rovněž debaty u laické veřejnosti. Jednou z nejdůležitějších změn, která se nenápadně vmísila do spleti tisíců paragrafů, jsou změny týkající se nových formálních požadavků, které zákon klade na plnou moc udělenou k zastupování zmocnitele na valné hromadě, členské schůzi družstva, či na jednání jiného orgánu právnické osoby.

Na tomto místě se soustředíme na praktické otázky týkající se formy plné moci udělované k zastupování společníků na valných hromadách ve dvou z nejčastějších typů obchodních společností, a to ve společnosti s ručením omezeným („s.r.o.“) a v akciové společnosti („a.s.“).

Podle NOZ musí být plná moc udělena v písemné formě, netýká-li se zastoupení jen určitého právního jednání. NOZ dále nově stanoví, že plná moc má být udělena ve zvláštní formě, je-li tato forma vyžadována pro právní jednání, pro něž byla plná moc udělena. Pokud se jedná o zvláštní formu, má zákon na mysli zejména formu veřejné listiny a v praxi nejčastěji používanou formu notářského zápisu. To znamená, že pokud bude konkrétní právní jednání muset mít dle zákona zvláštní formu (jak bylo zmíněno, nejčastěji se bude jednat o formu notářského zápisu), bude muset být tato forma dodržena i u udělení plné moci. Obecně lze říct, že tato zákonná novinka s sebou přinesla určitě víc rozhořčení než nadšení a také více pokládaných, než zodpovězených dotazů. Naštěstí se Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti („KANCL“) rozhodla připravit k tématu výkladové stanovisko ze dne 14. 1. 2014 a odstranit tak pochybnosti ohledně výkladu těchto nových zákonných požadavků.

Pokud jde o otázku plné moci udělené pro zastupování na valné hromadě s.r.o. anebo a.s., stanovisko KANCLU jasně vymezuje, že „...pro samotné právní jednání, tedy hlasování, není zákonem vyžadována zvláštní forma, tj. forma notářského zápisu. Z tohoto důvodu nelze požadavek zvláštní formy plné moci stanovený v § 441 odst. 2 NOZ v tomto případě uplatnit.“ Kromě toho je potřeba klíč k řešení této otázky hledat rovněž v ustanoveních zákona o obchodních korporacích (ZOK). ZOK shodně stanoví, že plná moc pro zastupování na valné hromadě musí být udělena písemně, nestanovuje však žádný doplňující požadavek. Z toho lze vyvodit, že se jedná o prostou písemnou formu, přičemž platnost takto udělené plné moci nebude podmíněná jejím udělením ve formě notářského zápisu.

V praxi není ničím výjimečným rozhodování jediného společníka v působnosti valné hromady. Stanovisko KANCLU pamatuje i na tyto případy, když uvádí, že „Pokud jde o plnou moc k rozhodnutí za jediného společníka, jde o plnou moc k právnímu jednání. Toto právní jednání nahrazuje hlasování společníka na valné hromadě a jediný společník vykonává působnost valné hromady....Z hlediska požadavků právní jistoty i účelu právní úpravy lze proto uzavřít, že plná moc k přijetí rozhodnutí jediného společníka vyžaduje písemnou formu vždy, a plná moc ve formě veřejné listiny se nevyžaduje.“

Závěrem lze shrnout, že plná moc k zastoupení na valné hromadě právnické osoby ani k rozhodnutí za jediného společníka nemusí být udělena formou notářského zápisu. Vzhledem k tomu, že vývoj právní úpravy se neustále posouvá směrem kupředu a právní teoretici přicházejí s novými teoriemi řešení, lze očekávat, že i praxe samotná vnese do této problematiky více světla.

Dva roky trestní odpovědnosti právnických osob

JUDr. Petr Kališ, Ph.D. / Mgr. Nikol Španvirtová

Po dvou letech své účinnosti se v praxi naplno začíná projevovat zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Přestože padly první tresty a přibývá právnických osob, proti kterým je vedeno trestní řízení, většina českých obchodních společností si stále neuvědomuje rizika, která s tímto druhem odpovědnosti na ni dopadají. Samotné zahájení trestního stíhání, byť končící zprošťujícím rozhodnutím, může mít fatální důsledky na dobré jméno společnosti. Žádná z obchodních společností by proto neměla podceňovat přijetí takových preventivních opatření, která by co nejvíce eliminovala nebezpečí trestní odpovědnosti společnosti.

Trestní odpovědnost právnických osob je založena na principu tzv. „přičitatelnosti“. Právnická osoba je podle této konstrukce odpovědná za trestné činy spáchané fyzickou osobou, která je k ní v určitém poměru, pokud tato osoba jednala jménem právnické osoby, v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti. Osobou jednající může být (i) statutární orgán společnosti, (ii) jiná osoba oprávněná jednat za společnost (tj. i prokurista, advokát či daňový poradce), (iii) osoba vykonávající řídicí nebo kontrolní činnost (např. dozorčí rada), (iv) osoba vykonávající rozhodující vliv na řízení společnosti (může se jednat i o osobu vně právnické osoby), anebo (v) zaměstnanec.

Trestné činy osob (i) – (iv) se právnické osobě přičítají automaticky a právnická osoba se nemůže zprostit odpovědnosti za trestná jednání těchto

osob. U zaměstnance je zákon benevolentnější. Trestný čin zaměstnance může být právníce osobě přičten pouze, pokud byl zaměstnancem spáchán na podkladě rozhodnutí či pokynu orgánu právníce osoby nebo proto, že její orgány neprovedly taková opatření, která měly podle zákona provést a která lze po nich spravedlivě požadovat.

Každá právníce osoba tedy odpovídá za jednání svých zaměstnanců, s výjimkou jejich excesivního chování, a proto by se vedení každé obchodní společnosti mělo zamyslet, zda má ve své společnosti správně nastavena pravidla pro výchovu zaměstnanců k etice a hlavně právně správnému chování. Pouze tak může právníce osoba prokázat, že učinila veškeré možné kroky k odvrácení trestné činnosti zaměstnance a vyloučit tak svoji trestněprávní odpovědnost. Trestní odpovědnost právníce osoby může zapříčinit nejen manažer společnosti, který přijme úplatek, ale také uklízečka, která při úklidu vylije do řeky nádobu s odpadem a způsobí tím znečištění životního prostředí.

Zákon obsahuje na sedm desítek trestných činů, kterých se právníce osoba může dopustit. Mezi nimi jsou např. trestný čin zkrasování údajů o stavu hospodaření a jmění, pojistné, úvěrové a dotační podvody, trestné činy daňové (neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, nesplnění oznamovací povinnosti, padělání a pozměnění daňových dokladů), trestné činy související se zadáváním veřejných zakázek a další. Za tyto trestné činy lze právníce osobě uložit sankce od peněžité pokuty až po zrušení právníce osoby. Zdaleka se nejedná pouze o trestné činy bílých límečků, vyjmenovaných trestných činů se snadno může dopustit i malá řádně fungující společnost.

Pojednání o způsobech předcházení trestní odpovědnosti bude součástí příštího vydání našeho newsletteru.

Znalecké posudky v insolvenčním řízení

JUDr. Martin Kartner / Mgr. Karolina Nováková

Téměř v každé transakci se setkáváme s požadavkem na předložení znaleckého posudku na ocenění určité majetkové hodnoty. Náležitosti znaleckého posudku jsou dány zákonem či požadavky subjektu, který jeho předložení vyžaduje. Znalec je tak vždy obeznámen s tím, co má v daném čase ocenit a jak má takové ocenění provést.

Zcela specifická situace pak nastává v případě povinnosti vypracovat znalecký posudek pro potřeby insolvenčního řízení, která s sebou přináší pro znalce znalecký úkol ocenit majetkovou podstatu dlužníka, která je tvořena dlužníkovým majetkem k určitému okamžiku stanovenému insolvenčním zákonem. Insolvenční zákon stanovuje případy, kdy je zpracování znaleckého posudku pro potřeby insolvenčního řízení mandatorní. Z těchto případů má pak zásadní význam pro postavení věřitelů a řízení jako celek situace, kdy soud rozhodne, že úpadek dlužníka bude řešen reorganizací.

V případě, že insolvenční soud rozhodne, že způsobem řešení úpadku je reorganizace dlužníka, spojí s tímto rozhodnutím i rozhodnutí o ustanovení

znalce za účelem ocenění majetkové podstaty a uloží znalci, aby tento posudek vypracoval písemně. Zpracování znaleckého posudku v reorganizaci však přináší řadu praktických potíží plynoucích z nejasného znaleckého úkolu stanoveného insolvenčním zákonem a různé praxe při aplikaci příslušných ustanovení insolvenčního zákona jednotlivými soudy.

Insolvenční zákon v § 155 stanovuje, že pro účely ocenění majetkové podstaty na základě rozhodnutí insolvenčního soudu podle § 153 insolvenčního zákona platí, že provoz dlužníkovu podniku skončil ke dni podání znaleckého posudku. Insolvenční zákon již však nestanoví datum, ke kterému má být ocenění provedeno nebo zda má být ocenění provedeno i pro způsob řešení úpadku reorganizací a při uvažovaném způsobu reorganizace dlužníka.

Lze mít za to, že znalecký posudek na ocenění majetkové podstaty by měl primárně sloužit věřitelům jako podklad pro rozhodování o tom, zda budou hlasovat pro přijetí reorganizačního plánu dlužníka či nikoliv a umožnit porovnání toho, jaké uspokojení případně věřitelům v případě konkursu a jaké uspokojení nabízí věřitelům reorganizační plán.

Jako datum, ke kterému má být ocenění provedeno, je ze strany znalců zpravidla vnímáno datum prohlášení úpadku. Ocenění majetkové podstaty k datu prohlášení úpadku však s sebou přináší problémy s časovou prodlevou, a to prodlevou mezi zadáním znaleckého úkolu spolu s rozhodnutím o prohlášení úpadku, které může následovat několik měsíců po prohlášení úpadku. Dále pak vzniká značná prodleva mezi schvalováním znaleckého posudku a datem, ke kterému byl vypracován, a to opět v řádu několika měsíců. Věřitelé tedy již v okamžiku schvalování znaleckého posudku schvalují ocenění majetkové, které je již ve většině případů zcela odlišná a posudek je tak již době jeho schvalování neaktuální.

Znalecký posudek pak s ohledem na fikci, že provoz dlužníkovu podniku skončil ke dni podání znaleckého posudku, nezohledňuje další ekonomický vývoj podniku dlužníka i přesto, že tento vývoj může mít značný dopad na výsledek ocenění. V případě porovnání takového znaleckého posudku s aktuálním reorganizačním plánem je pak zřejmé, že údaje v nich není možné porovnávat z důvodu, že vycházejí z údajů ke zcela odlišným datům a jsou založeny na zcela jiných předpokladech.

S ohledem na výše uvedené se tedy na základě zkušeností z různých insolvenčních řízení domníváme, že nejhodnější způsob, jakým by měli znalci postupovat, je takový, že by měl být vypracován znalecký posudek oceňující majetkovou podstatu ke dni prohlášení úpadku za účelem určení hodnoty plnění, které by každý z věřitelů obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem a následně po té v souvislosti s přípravou reorganizačního plánu provedena aktualizací tohoto znaleckého posudku, aby mohli být údaje v reorganizačním plánu stanovující jaké plnění obdrží věřitelé v případě řešení úpadku reorganizací a údaje ve znaleckém posudku stanovující hodnotu plnění, které věřitelé obdrží v případě řešení úpadku konkursu, porovnatelné.

CHSH Kališ & Partners, advokátní kancelář

Zlatnická 10, 110 00 Praha 1 office@chsh.cz www.chsh.cz
Tel: +420 221 111 711 Fax: +420 221 111 725

Tento newsletter byl připraven právníky advokátní kanceláře CHSH Kališ & Partners na základě jejich znalostí a zkušeností v daných oborech práva. Informace obsažené v tomto newsletteru nejsou právní radou a advokátní kancelář CHSH Kališ & Partners neodpovídá za žádné škody vzniklé v důsledku použití této publikace. V případě Vašeho zájmu o podrobnější informace při řešení konkrétních problémů nás prosím neváhejte kontaktovat.

Pokud si nadále nepřejete, abychom Vám náš newsletter zasílali, prosím odpovězte na tento email „ODHLÁSIT“.